Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Kwaliteitsonderzoek Primair Onderwijs bij

de Watapanaschool

Plaats : Rincon, Bonaire
BRIN-nummer : 30GT
Datum schoolbezoek : 15 oktober 2014
Rapport vastgesteld te Tilburg op 21 november 2014

Inhoud

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 15 oktober 2014 een onderzoek uitgevoerd op de Watapanaschool naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving.
De conclusies van dit onderzoek kunnen worden beschouwd als een integrale beoordeling op basis waarvan de scholen en hun besturen kunnen werken aan het consolideren en borgen van bestaande kwaliteit, alsmede gerichte maatregelen kunnen treffen om geconstateerde tekortkomingen op te heffen. De inspectie beoordeelt over een periode van vijf jaar (2011-2016) jaarlijks op alle scholen aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en volgt nauwgezet de verbeteractiviteiten. In 2016 zal de school aan alle aspecten van basiskwaliteit moeten voldoen.

Toezichthistorie
In mei 2011 heeft de inspectie een eerste kennismakingsbezoek gebracht aan de school. Daarna zijn er in november 2011, november 2012 en september 2013 kwaliteitsonderzoeken uitgevoerd en tussendoor in mei 2012, april 2013 en mei 2014 voortgangsgesprekken gevoerd. In het huidige kwaliteitsonderzoek is de kwaliteit van de school opnieuw beoordeeld. Ze is vergeleken met de kwaliteit die in september 2013 is vastgesteld. Op deze wijze wordt in beeld gebracht in hoeverre de activiteiten van de school tot zichtbare resultaten leiden.

Toezichtkader
De inspectie heeft zich bij haar onderzoek gebaseerd op het document *De Basiskwaliteit van het Primair en Voortgezet Onderwijs in Caribisch Nederland* (Inspectie van het Onderwijs, Utrecht, maart 2011). Dit document sluit aan op het Toezichtkader po/vo 2011. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport
In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Hoofdstuk 3 geeft de conclusies en afspraken met de school weer.

Onderzoeksopzet
Het onderzoek is enigszins beperkt van opzet. Er heeft zich een aantal veranderingen binnen het personeelsbestand van de school voorgedaan, waaronder een directeurswisseling. De inspectie heeft zich een indruk gevormd van de actuele kwaliteit van de lessen maar zich in gesprekken met de betrokkenen vooral gericht op het effect van deze veranderingen op het onderwijs en op maatregelen die de school onderneemt om kwaliteit van het onderwijs te waarborgen.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie de kwaliteit van de volgende kwaliteitsdomeinen: Leerstofaanbod, Onderwijstijd, Schoolklimaat, Pedagogisch-didactisch handelen, Zorg en begeleiding en Kwaliteitszorg.[1]

---

[1] Kwaliteitsdomeinen zoals beschreven in *"De Basiskwaliteit van het Primair en Voortgezet Onderwijs in Caribisch Nederland"*, Inspectie van het Onderwijs, Utrecht, maart 2011

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle op de aanwezigheid van het schoolplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen in de groepen 1, 2 en 3-4.
- Gesprekken met de directie en de intern begeleider over de kwaliteit van verschillende aspecten waaronder kwaliteitszorg en leerlingenzorg.
- Een gesprek met leraren.
- Een kort gesprek met de directeur na afloop van het schoolbezoek.
- Een eindgesprek met de bovenschools directeur, als vertegenwoordiger van het bevoegd gezag.

2 Bevindingen

In dit hoofdstuk beschrijft de inspectie tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. Deze bevindingen worden vooralsnog niet weergegeven in de vorm van een score maar in een beschrijving van de aangetroffen kwaliteit

Algemeen beeld
Het kwaliteitsniveau van het onderwijs op de Watapanaschool is min of meer gelijk gebleven aan dat van vorig jaar. Verdere verbetering is nodig en wenselijk. De werksfeer op de school is sinds het nieuwe schooljaar achteruit gegaan en de collegialiteit staat onder druk. Dit wekt de indruk dat in de afgelopen jaren de nadruk (te) sterk heeft gelegen op onderwijskundige en structuurveranderingen waarbij de cohesie binnen het team onderbelicht is gebleven. Nu er wisselingen in de teamsamenstelling (een nieuwe directeur en drie nieuwe leraren) hebben plaatsgevonden, blijkt de samenhang in het team te kort te schieten. De inspectie stelt vast dat de teamontwikkeling in een impasse verkeert en zij beschouwt dit als een risico voor de professionaliteit van het team en voor het succes van het onderwijskundig verbetertraject.

Toelichting

onderwijsleerproces
In het primaire proces zijn in de afgelopen jaren de nodige verbeteringen bereikt. De Watapanaschool heeft de bereikte verbeteringen grotendeels weten te handhaven. Er is sprake van een gestructureerd leerstofaanbod. Met het gebruik van de huidige methodes is tevens een doorgaande lijn gerealiseerd in het leerstofaanbod. De school toont echter niet aan dat zij de leerlingen die in staat zijn de leerstof tot en met groep 8 te leren beheersen, die leerstof ook daadwerkelijk aanbiedt. Er is nog een aanzienlijk aantal leerlingen dat de stof tot en met het niveau van de hoogste groep niet krijgt aangeboden terwijl zij die leerstof mogelijk wel degelijk aankunnen.
De onderwijstijd en het didactisch handelen zijn van een voldoende niveau. De leraren besteden de beschikbare onderwijstijd voldoende efficiënt, de instructies zijn over het algemeen adequaat en de taakgerichtheid is in de groepen merkbaar. De leerlingen tonen zich voldoende betrokken bij de lessen. De afstemming is wat wisselend; er zijn tussen de individuele leraren verschillen in aanpak zichtbaar maar over het geheel genomen vindt de verwerking van de leerstof in taken en opdrachten voldoende gedifferentieerd plaats. Voor de instructie is dat niet het geval.
Het schoolklimaat vormt een belangrijk aandachtspunt voor schoolleiding en bestuur. Wat betreft de betrokkenheid van de leerlingen en de wijze waarop leraren met leerlingen en leerlingen onderling met elkaar omgaan, heeft de inspectie geen zorgen. De sfeer in de klassen is in orde en de leerlingen voelen zich veilig en geaccepteerd op school.

De collegiale sfeer en de werkrelaties binnen het team baren de inspectie echter de nodige zorgen. Wisselingen van personeelsleden en van de schoolleiding hebben geleid tot spanningen in het team die de professionele samenwerking niet ten goede komen. Er is te weinig sprake van samenhang binnen het team en een deel van de personeelsleden ervaart de sfeer in het team als onveilig. Het nieuwe schooljaar kende een rommelige start en de nieuwe schoolleiding slaagt er vooralsnog niet in het team tot een eenheid te smeden. De aansturing laat te wensen over en er is geen eenduidige focus van het personeel op de opdracht om gezamenlijk de kwaliteit van het onderwijs een impuls te geven. Echte teamontwikkeling is nodig waarbij samenhang en samenwerking centraal staan en eenieder zich (mede)eigenaar voelt van de verbeteropdracht en zich verantwoordelijk voelt voor de collegiale verhoudingen. Dat houdt ook in dat de schoolleiding vanuit het bovenschoolse of bestuurlijke niveau meer coaching en begeleiding mag verwachten.

zorg en begeleiding
De inspectie stelt vast dat de Watapanaschool haar zorgstructuur in de afgelopen jaren helder en inzichtelijk heeft vormgegeven en uitgewerkt. Op de werkvloer – in de klassen – is verbetering echter wenselijk.
Bij de zorg heeft de inspectie specifiek naar de analyse van leerresultaten gekeken en naar het planmatig uitvoeren van de zorg. Op deze elementen is de zorg niet voldoende. Aanvullende, remediale hulp wordt nog beperkt vastgelegd en de analyse van leer- en ontwikkelingsproblemen in de eerstelijnszorg (binnen de school) laat nog te wensen over. Aan een voldoende effectiviteit van de hulp mag dan worden getwijfeld.
Niet alle leerlingen hebben een uitgewerkt ontwikkelingsperspectief, hetgeen bij deze leerlingenpopulatie een vereiste mag heten. De inspectie is daarom van oordeel dat de planmatigheid van de zorg blijvend verbetering nodig heeft.

kwaliteitszorg
Ook op het terrein van de kwaliteitszorg is nog aanzienlijke verbetering mogelijk. De school evalueert de processen nog niet op een systematische wijze en dit is nog een verbeterpunt. Opbrengsten worden wel geregistreerd en regelmatig geëvalueerd maar men trekt daaruit onvoldoende conclusies voor de aanpak in de groepen.
Verbeteractiviteiten zijn in het kader van het verbetertraject voldoende planmatig van opzet. Borging vindt niet consequent plaats; er is een aantal documenten en protocollen maar de controle van de daarin vastgelegde afspraken en procedures kan systematischer.
Conclusies over het verloop en de resultaten van de verbeteractiviteiten worden naar het bestuur maar nog beperkt naar andere belanghebbenden gecommuniceerd. In de schoolgids is nog geen adequate beschrijving opgenomen van de opbrengsten in termen van leerresultaten.

3 Conclusies en afspraken

Onderwijskwaliteit
De omstandigheden in het team hebben het afgelopen jaar niet geleid tot achteruitgang in de kwaliteit van het primaire proces in de klassen. Het vooruitzicht op vlotte verbetering is echter nu niet gunstig, gezien de spanningen in het team. De inspectie heeft het bovenschools management op de hoogte gesteld van haar zorgen hierover.

Naleving
Er is een tekortkoming geconstateerd in de naleving van wettelijke voorschriften, die vanwege het programmatisch handhaven standaard zijn gecontroleerd.

De school heeft nog geen klachtenregeling getroffen en nog geen onafhankelijke klachtencommissie ingesteld. (WPO-BES, artikel 17) De bestuurder en de Raad van toezicht geven aan dat zij dit op zo kort mogelijke termijn gaan doen.